

Fragmenten uit een leven

Herinneringen van Marie Jacoba Westrate

Nico Sjerps

Fragmenten uit een leven

Herinneringen van Marie Jacoba Westrate

Nico Sjerps

Dit is een deel van de originele tekst om te laten zien hoe tekst en afbeeldingen worden opgemaakt.

www.mijnlevenalsverhaal.nl

Derde druk, augustus 2012

@ 2012 Nico Sjerps

Dit boek werd gemaakt met behulp van www.mijnlevenalsverhaal.nl.

Het auteursrecht op de opmaak ligt bij Mijn leven als Verhaal.

www.mijnlevenalsverhaal.nl

Inhoud

Voorwoord

I Kennismaking

II Het ouderlijk huis

III De lagere school

IV De kernis

V De Mulo

VI De Huishoudschool

VII Vrijtijdsbesteding

VIII Werkzaamheden

IX Verkering

X Huwelijk en gezin

XI Watersnoodramp

XII Levensredding

XIII Tot slot

Voorwoord

Het was al weer een tijd geleden dat de vraag werd gesteld of ouderen van het verzorgingstehuis de Buitenhof zouden willen meewerken aan een nieuw project van de Vrijwilligersacademie Amsterdam. Het was de bedoeling om ouderen in de gelegenheid te stellen om hun levensverhaal te vertellen. Hun verhaal zou opgeschreven worden door vrijwilligers die een passie hebben voor schrijven. Al eerder was het besef ontstaan dat er veel ouderen zijn die een bijzondere geschiedenis met zich meedragen, die anders door het verstrijken van de jaren verloren zou gaan. In eerste instantie ging het er om de oudere in de gelegenheid te stellen zijn of haar verhaal te vertellen. De onderwerpen, de omvang en vormgeving van het verhaal, zouden in goed overleg worden bepaald. Met andere woorden, we zouden van start gaan met een open blik en na verloop van tijd zou blijken wat er wenselijke en haalbaar was. De vrijwilligerscoördinator van de Buitenhof heeft de vraag 'wie zou willen meedoen aan dit project' op enkele afdelingen neergelegd. Dit had tot gevolg dat Mw. Weststrate zich had aangemeld om hieraan mee te willen doen.

I

Kennismaking

Het was op vijftien juni 2012 dat Mayssa en ik, kennis hebben gemaakt met Mw. Weststrate. Daarvoor hadden we haar opgehaald van de huiskamer op de eerste verdieping, waar Mw. verbleef. Met een open geest gingen wij aan namiddag naar het verzorgingstehuis. In de huiskameraar waren een tiental mensen aanwezig, zittend aan een ronde tafel. De eerste aanblik getuigde van een al lang bestaande werkelijkheid. Dat kwam tot uiting in de leeftijd van de aanwezige dames en heren. Daarbij bleek het functionele meubilair een lange historie met zich mee te dragen. Sommigen van de bewoners waren stil en in zichzelf gekeerd. Anderen volgde ons met een vriendelijke blik, geïnteresseerd in het nieuwe dat in hun leefomgeving gebeurde. Er werd koffie gedronken, een koekje of een boterham gegeten. Er heerste rust, stilte en zo we kwamen met Mw. Weststrate in contact. Later, op een onverwacht moment, laat Mw. weten dat ze het niet leuk te vindt dat er zoveel mensen zitten te slapen in de huiskamer, 'maar ja, het is niet anders'.

Mw. kon zich nog goed herinneren dat ze zich had opgegeven voor dit project en het leek haar heel leuk om hier aan mee te doen. We besloten om elkaar te praten in haar eigen appartement, 01.10, op de eerste etage van de Buitenhof. Daar was haar eigen woonplek en ze was blij dat we er waren. We

verlieten de huiskamer en volgden haar rustige tred, waarbij ze geholpen werd door haar rollator. De groep in de huiskamer werd iets kleiner, de rimpeling loste op en het leven ging weer verder.

Op haar appartement aangekomen werden we vriendelijk uitgenodigd om te gaan zitten waar we maar wilden. Zij nam plaats op de bank, haar eigen en vertrouwde plaats. Wij werden al snel ook begroet door twee welgevoede katten, Gijs, een cyperser en Bobby een roodbruin gestreepte. Ook zij zijn inmiddels behoorlijk op leeftijd. Zij hoorden bij het leven van Mw. en hadden daarin hun eigen plek. Ze liet weten dat ze haar hele leven katten heeft gehad en dat haar moeder destijds liet weten dat het maar goed was dat ze die dieren had. Dan was te tenminste niet alleen. De katten voelden zich thuis, ze liepen in en uit, een geur achterlatend die hen eigen was.

Mw. liet weten het leuk te vinden om aan dit project levensboeken mee te werken maar het niet meer precies wist hoe dat in zijn werk gaat. Dit gaf ons de gelegenheid om een toelichting te geven op dit project en hoe we dat zouden willen aanpakken.

Op eigen initiatief laat ze verschillende onderwerpen de revue passeren waar ze in haar leven mee te maken heeft gehad. Opvallend daarbij is dat ze meerdere keren laat weten dat ze blij is met het leven wat ze heeft geleefd. Ze was meestal vrolijk en optimistisch. Nooit was ze met negatieve of met sombere dingen bezig, zoals ze meerdere keren nadrukkelijk stelde. Daar had ze helemaal geen reden voor. Ondanks deze levensinstelling liet ze weten dat ze veel heeft meegemaakt. In dat verband refereert ze meerdere keren aan de watersnoodramp. Meerdere keren vertelde Mw. dat ze heel tevreden is over haar

verblijf in de Buitenhof, hoewel ze zich aanvankelijk niet meer precies kan herinneren hoelang ze daar verblijft. Daarbij benadrukt ze dat de zusters heel goed voor haar zorgen. Later bleek dat ze hier vanaf maart 2011 verblijft omdat het thuis alleen wonen niet langer verantwoord was.

Mw. oogt vrolijk en alert, ze spreekt duidelijke taal waarmee ze meer zegt dan waar ze met woorden uiting aangeeft. Op een zeker moment vraagt ze zich openlijk af of ze niet een beetje brutaal is om aan dit project mee te willen werken, 'ze moeten geen verkeerde ideeën krijgen'. Doordat wij onze waardering uitspreken voor dat ze aan dit project wil meedoen, lijkt ze v gerustgesteld en konden we ons gesprek vervolgen.

Mw. is blij met haar appartement

II

Het ouderlijk huis

Mw. stelde zich voor als Marie, als Marie Jacoba, geboren op 16 december 1918. Ze was enigst kind en heeft lang in Dreischor, op het Zeeuwse Schouwen Duiveland gewoond. Toen was het nog een heel klein dorpje niet ver van Zierikzee. Ze heeft nog een jonger zusje gehad maar die is overleden, ze weet niet precies meer waardoor en wanneer dat is gebeurd. De bevalling van haar is destijds dusdanig verlopen waardoor ‘alles’ bij haar moeder weggehaald moest worden. Dus, daarna kon ze geen kinderen meer krijgen.

Ze woonden in een groot, vrijstaand huis met een grote tuin er om heen. Daarin was een mooie vijver aangelegd en een prachtige schommel neergezet. Daar heeft ze heel bijzondere herinneringen aan. Het huis had een grote woonkeuken, een mooie grote woonkamer waarin ook een divan stond. Haar vriendinnetjes hadden daar speciale belangstelling voor. Eerst begrepen ze namelijk niet waarom zij een bed in de woonkamer hadden, maar later werd hen de functie daarvan uitgelegd. Aan huis hadden ze een ambachtelijke bakkerij en een winkel. De winkel werd door haar moeder en haar hulpje gedreven. Voor hulp in de bakkerij had vader een knecht in dienst, die door de week bij hen inwoonde. Hij had een eigen kamertje en werd als een eigen zoon behandeld.

Moeder had voor het huishouden een dienstmeid ingehuurd en het was de gewoonte dat zij door de week ook voor het eten zorgde. Op de momenten die Marietje vrij was, moest zij in het huishouden helpen. Hoewel ze daar niets aanvond onttrok ze zich daar niet aan. Ze leverde het aandeel wat van haar werd verwacht.

Haar vader zou op jonge leeftijd zijn overleden, maar met trots vertelde ze dat haar moeder ruim tachtig is geworden. Marietje, zoals ze door haar vriendinnetjes werd genoemd, vond het altijd spannend om dingen te ondernemen en uit te proberen. Haar vriendinnetjes vonden dat prima en heel leuk want zij durfden haar voorbeeld meestal niet te volgen. Mede daardoor had zij een belangrijke rol voor haar vriendinnen en in het dorp. Iedereen kende elkaar immers want zij woonden in een kleine dorpsgemeenschap. Omdat ze altijd blij en vrolijk was kwamen de meisjes uit het dorp graag naar Marietje toe. Dan gingen ze met haar spelen in hun grote tuin, waarbij zij vooral belangstelling hadden voor de prachtige schommel die haar vader had laten maken. Daarbij was het zo dat ze thuis van alles genoeg hadden en lag het voor de hand dat er regelmatig op een koekje en een snoepje werd getrakteerd. Veel mensen in het dorp hadden veel minder inkomsten en konden zich dus veel minder veroorloven. Er was zelfs sprake van armoede onder een deel van de dorpsbewoners.

Hoewel Marietje geen broertjes en zusjes had, heeft ze dat nooit als een gemis ervaren. Kinderen, meisjes uit de buurt kwamen veel bij haar spelen. De jongens waren nog niet welkom omdat daar wel eens verkeerde dingen door zouden kunnen komen. De kinderen werden altijd met enthousiasme door haar moeder ontvangen, dat sprak hen natuurlijk erg aan. Heel vaak riepen ze

dan ook al vanaf de straat 'Marietje, mogen we bij je komen, mogen we op de schommel spelen'? Ze vond het altijd heel leuk dat ze op die manier werd aangesproken. Ook op het moment dat ze hierover sprak, begon ze te stralen, de blijdschap van destijds kwam weer helemaal tot leven. Dus als de kinderen daarom vroegen werd er altijd positief op gereageerd.

Met trots vertelde Mw. dat Marietje een apart schriftje had waarin ze noteerde wie er op een bepaalde dag bij haar was komen spelen, dat vond ze leuk. Ook kon ze zo een beetje overzicht houden hoe vaak een vriendinnetje bij haar kwam en wat voor spelletjes ze samen deden.

In een latere periode was de familie Weststrate een van de eerste op het dorp die een TV hadden aangeschaft. Dat nieuws ging als een lopend vuurtje door het dorp en de omgeving, de kinderen vonden dat natuurlijk prachtig. Zij schroomden niet omdat goed te laten weten want zij wilden daar natuurlijk ook van genieten. Dat had tot gevolg dat de kinderen uit de buurt een paar keer per week bij haar thuis kwamen om samen naar de TV te kijken. Moeder vond dat prima en gezellig en had dan altijd iets lekkers achter de hand. Op die manier samen TV kijken werd daardoor iedere keer een feest. Mw. vertelde hierover met stralende ogen!

Met veel liefde spreekt Mw. over de grote moestuin die bij hun huis was aangelegd. Daarvoor hadden ze een tuinman in dienst genomen, die daarvoor meerdere dagen per week aan het werk was. Haar ouders hadden daar geen tijd voor, zij hadden het immers veel te druk met de bakkerij en de winkel. Op de tuin werden aardappelen, uien, tuinbonen, bieten en nog veel meer groenten gekweekt. De opbrengst was vaak zo groot dat het voor de eigen familie veel te veel was om dat allemaal te kunnen

gebruiken. Daarom was het vanzelfsprekend voor hen om een deel van de oogst weg te geven. Er waren immers veel mensen op het dorp die het veel minder hadden dan zij of gewoon te arm waren om iedere dag een goede maaltijd te kunnen gebruiken. Marietje kreeg dan de opdracht om het een en ander naar iemand te brengen en er was geen sprake van dat daar voor betaald moest worden.

Hoewel ze vele soorten groente op de moestuin hadden wist Mw. niet te zeggen wat haar lievelingsgroente was, “ik vond eigenlijk vond ze alles lekker”. Maar op en zeker moment viel het op dat ze met een bijzondere passie over de aspergebedden sprak. Asperges vond ze toch wel bijzonder lekker. Die werden meestal gegeten met boterjus en een eitje erbij!

In dat verband liet ze ook weten dat ze altijd heel veel kon eten en dat ze alles eigenlijk lekker vond. Hoewel ze heel veel at, is ze er nooit dik van geworden. Dat blijkt ook uit de paar foto's die ze nog in haar kamer heeft. Omdat Marietje zo dun was kreeg haar moeder regelmatig te horen dat ze haar goed te eten moest geven. Men leek daarmee te veronderstellen dat ze thuis onvoldoende te eten zou krijgen, terwijl het tegengestelde de waarheid was. Nooit heeft het Marietje aan iets ontbroken, daar sprak ze met volle overtuiging over.

Wellicht door haar gezonde leef- en eetpatroon vertelde Mw. dat ze eigenlijk nooit ziek is geweest. In dat verband laat ze terloops weten dat ze tot op de dag van vandaag, nog gebruik maakt van haar eigen gebit. Op de lagere school vond ze het niet leuk dat zij nooit ziek was en daarom deed af en toe alsof ze zich helemaal niet goed voelde. Zij wilde, net als haar vriendinnen, ook wel eens een dagje extra vrij. Maar haar moeder had daar een goed gevoel over en liet zich niet om de tuin leiden. Als Marietje zich

'niet goed voelde' werd haar temperatuur opgenomen, nadat ze haar 'klachten' had verteld. Wanneer er dus geen sprake was van verhoging werd haar liefdevol, maar duidelijk te verstaan gegeven dat ze snel moest opstaan en zich moest aankleden. In bed blijven zonder rede, dat paste niet bij de hardwerkende familie. Luieren kwam in hun spraakgebruik dan ook niet voor.

Met zichtbaar plezier vertelde Mw. dat haar grootouders vlak bij hen in de buurt woonden. Daarom was het makkelijk om regelmatig bij hen op bezoek te gaan. Dat was voor beide partijen altijd heel gezellig. Grootvader, van vaderskant, was ook bakker en de vader van haar moeder s kant, was 'beursschepper'. Dat was een soort postbode voor het vervoeren van goederen. Mensen konden allerlei dingen bij hem inleveren en hij bracht het vervolgens naar Rotterdam en andere plaatsen waar hij op zijn tocht doorheen kwam.

Als een ondeugend meisje vertelde ze dat als ze een keer iets lekkers wilde hebben en het niet van de ene oma kreeg, dat ze dan gewoon naar de andere ging. Het is haar op die manier eigenlijk altijd gelukt om te krijgen wat ze graag wilde. Het ging dan natuurlijk altijd om kleine, en met name om hartige dingen. Ze hield niet zo erg van koek en snoep. Thuis kreeg ze alles wat haar hartje begeerde want ze kenden immers geen gebrek

Hoewel het voor veel kinderen van haar dorp de gewoonte was dat ze één keer per week een beetje zakgeld kregen, was dat voor Marietje niet het geval. Ze kreeg alles wat ze nodig had en ze mocht er ook om vragen als ze iets nodig had. Dat deed ze niet veel want ze was tevreden met alles wat ze al van haar lieve ouders kreeg. Uit de manier waarop Mw. hierover sprak was het goed te begrijpen dat Marietje zeker geen 'hebberig type' was en die er altijd opm gericht was altijd maar meer en meer te willen

hebben. Ze vond het eigenlijk veel leuker om dingen weg te geven, vooral aan kinderen die weinig hadden of aan hen waarvan ze wist dat ze het thuis arm hadden.

Van huis uit was de familie Weststrate Nederlands Hervormd. Hoewel het de bedoeling was dat ze in het weekend naar de kerk gingen, waren ze bij hen thuis tamelijk vrijzinnig. Zij leidden het leven wat hen goed leek en lieten zich niet de wet door de kerk voorschrijven. Hoewel Marietje er niets aan vond om naar de kerk te gaan en er weinig van begreep wat er in de kerk gebeurde, was het een tijdlang toch de bedoeling dat ze op zondag naar de kerk ging. Meestal ging ze dan samen met haar vriendinnetjes, dat vond ze veel leuker dan om met haar moeder te gaan. Haar vader bleef meestal thuis en hield zich dan liever met zijn hobby's bezig. Omdat ze niet veel van de kerkdienst begreep en ze zich nogal verveelde, haalde ze soms 'kattenkwaad' uit. Daarover sprak ze met plezier. Ze liet dan 'per ongelijk' bepaalde dingen op de grond vallen, maar zorgde er voor dat het duidelijk hoorbaar was voor mensen die bij haar in de buurt zaten. Iedereen keek dan naar haar en vermaande haar om toch vooral stil te zijn. Dat vond ze leuk, zij durfde dat, tot waardering en plezier van haar vriendinnetjes.

Doordat ik Mw. enkele foto's op internet liet zien van de inmiddels gerenoveerde hervormde kerk, komen er nog enkele herinneringen boven. Ze oogt blij en verrast dat ze op deze manier een aantal plaatsen van haar oude dorp terug te kunnen zien. Ze noemde spontaan de namen van enkele gebouwen, van sloten en wegen die door het dorp leidde.

Iedere keer als Mw. over haar thuissituatie sprak viel het op dat ze daar heel goede herinneringen aan heeft. Uit de

beschrijvingen die ze geeft blijkt haar dankbaarheid en dat er sprake was van een warm, sociaal gezin, wat ook een belangrijke positie in het dorp had. Voor haar eigen vorming en ontwikkeling heeft ze overduidelijk het goede voorbeeld van haar ouders gevolgd. Zij deden gewoon en hadden oog voor wat anderen nodig hadden. Uit de manier waarop ze hierover sprak bleek dat ze nooit misbruik gemaakt hebben van de goede positie die zij in de gemeenschap hadden.

Huis van opa en oma

VI

De

Huishoudschool

Na de Mulo, die met goed resultaat heeft afgerond, lag het in de bedoeling dat Marie nog naar de tweejarige huishoudschool zou gaan. Dat was een gewoonte die voor veel meisjes gold, dus er werd niet gediscussieerd over het nut of over of ze daar wel zin in had. Door het volgen van deze school werd ze immers goed voorbereid op haar latere rol als huisvrouw naar behoren te kunnen vervullen. De opleiding bestond er uit om twee dagen naar school te gaan zodat men de rest van de tijd in de praktijk kon wennen en werken. Mw. vindt het jammer dat ze zich niet meer zo heel veel over deze periode kan herinneren. Het was niet gebruikelijk in die tijd, dus ook niet bij de familie Weststrate, dat er veel over de toekomst werd gesproken. Het was wel gebruikelijk dat de meeste meisjes zich goed voorbereidde op hun latere rol als huisvrouw, dat werd hun taak. Toen was er immers nog geen sprake van emancipatie van de vrouw, haar plaats en functie vervulde zijn in en rondom het huis. De man was verantwoordelijk om de kost te verdienen, daar bestond ook geen discussie over ook over.

Bezoek aan de huishoudschool

IX

Verkering

Zoals gezegd, heeft ze haar man Dik tijdens haar Mulo-periode persoonlijk leren kennen, maar zij kenden elkaar eigenlijk al vanaf de lagere school. Eigenlijk vanaf het eerste begin dat ze elkaar zagen sloeg er een vonk over en was 'het raak'. Het was dus liefde op het eerste gezicht maar wel eentje die nooit meer is overgegaan. Zij wilden elkaar natuurlijk graag zoveel mogelijk zien maar Marietje wist dat haar ouders het daar in het begin niet zo mee eens waren. Daarom moesten ze vaak iets verzinnen om elkaar toch te kunnen zien, dat ging dan stiekem en in het geheim.

Hoewel haar ouders er aanvankelijk niet zo blij mee waren dat ze toen al met een jongen omging, werd ze nooit heel strak aan banden gelegd. Wel lieten ze haar regelmatig weten dat ze er wel 'om moest denken'. Omdat zij na verloop van tijd inzagen dat ze het verliefde paar niet konden beletten om van elkaar te houden, kregen zij meer ruimte en vrijheid. Toen Marietje eenmaal de ruimte kreeg, was ze niet meer te houden. Zij ondernamen van alles en wilden elkaar zoveel mogelijk zien. Dat zij de ruimte kreeg speelde het feit, dat Dik uit een goed gezin kwam, een belangrijke rol. Hij was namelijk de oudste zoon van het schoolhoofd van de plaatselijke lagere school. Hij had slechts één broer maar die was 'heel anders'. Wat dit betekende werd helaas niet helemaal duidelijk. Dik beschrijft ze als een gewone,

eenvoudige en vooral lieve jongen. Daarbij merkte ze terloops op dat zijn broer nogal wat verbeelding had. Daar moest Marie en ook haar geliefde, niest van hebben. Zij wilden geen ‘misbruik’ maken van de voorname positie van zijn vader.

Terwijl Marie de ulo deed in Zierikzee, volgde Dik de HBS in de zelfde plaats en daarna is hij naar de Hogere Zeevaartschool in Vlissingen gegaan, van 1936 tot 1938. Tijdens zijn praktijkjaar in 1939, als stuurmansleerling bij de Stoomvaart Maatschappij Nederland, brak de oorlog uit. Hij heeft dus toen tot 1945 gevaren op de Moermansk route en in de Pacific. Later is hij daarvoor verscheiden keren onderscheiden. In een latere periode heeft hij zijn diploma derde stuurman in Batavia gehaald. Toen ook daar de oorlog op een zeker moment uitbrak, heeft hij zijn diploma voor tweede stuurman in New York behaald. Na het verkrijgen van zijn eerste rang, de bevoegdheid als gezagvoerder, heeft hij in 1952 een functie bij het Gemeentelijk havenbedrijf in Amsterdam als inspecteur aanvaard. Als onderhavenmeester is hij in 1975 met vervroegd pensioen gegaan. Omdat Dik met zijn schepen altijd in Amsterdam aankwam, zijn zij om die reden in Amsterdam gaan wonen.

Nadat ze een zekere tijd verkering hadden gehad was het de bedoeling dat ze zich zouden verloven, dat gebeurde in 1939. Mw. kan zich nog goed herinneren dat ze daarvoor kaartjes hebben rond gestuurd en dat ze thuis een prachtig feest hebben gehad. Gewoonlijk was de verloving ook het moment dat het stel voor hun uitzet begon te sparen. Maar Marietje en haar Dik hebben dat nooit gedaan omdat ze alles wat ze later nodig hadden, gewoon van hun ouders zouden krijgen. Zij, hun beider ouders, waren immers voldoende bemiddeld, over geld hebben zij zich dus nooit zorgen hoeven te maken.

X

Huwelijk en gezin

Het was een natuurlijk gevolg dat ze enige tijd daarna in hun huwelijksboot zouden stappen. Dat is een prachtig beeld omdat Dik die kunst immers als geen ander verstond. Het was een belangrijke taak van hem om de boot in de juiste richting te laten varen en daarbij geen averij op te lopen. Na dat ze eenmaal getrouwd waren, dat gebeurde in 1945, hebben ze de rest van hun leven in Amsterdam Zuid gewoond. Hun eerste stek vonden zij in de Daniel de Langestraat. Daarna woonden zij aan de Cornelis van der Lindenstraat en tientallen jaren hebben zij lief en leed gedeeld op de Harmoniehof. Daaraan kwam een droevig einde omdat Dik in 1988 door een ernstige aandoening werd getroffen. .

Mw. kan zich helaas niet meer precies herinneren hoe ze het huwelijksfeest hebben voorbereid en hoe het feest op de bewuste dag is verlopen. Wel staat het haar nog helder voor de geest dat ze het officiële gedeelte, samen met een andere stellen uit het dorp hebben gevierd. Het was voor hen de gewoonte dat ze ook in de kerk zouden gaan trouwen. Hoewel ze daar beide niet zoveel waarde aan hechtte, zijn zij tot veler vreugde uiteindelijk ook gewoon in de kerk getrouwd. Het staat haar wel nog voor de geest dat de viering heel mooi is verlopen en dat velen van het dorp daar getuigen van waren. Na de kerkelijke

inzegening hebben ze een groot feest gevierd in het plaatselijke café. Met plezier kijkt ze terug op het feest dat zij met de familie, veel vrienden en bekenden uit het dorp gevierd.

Destijds heeft Mw. veel geschreven over de dingen die ze deed en wat ze allemaal heeft meegemaakt. Daarvoor heeft ze jarenlang een dagboek bijgehouden. Maar ‘door die vreselijke watersnoodramp ben ik alles kwijt geraakt’. Hoewel ze dat eigenlijk nog steeds heel erg vindt, lijkt het haar niet zwaar te vallen om dit gegeven te accepteren. “We kunnen er toch niets meer aan veranderen en we zijn blijven leven”.

Meerdere keren liet Mw. weten dat ze en Dik het altijd goed met elkaar hebben gehad. Dit ondanks dat hij later als zeeman ging werken en ze elkaar dus lange perioden niet zagen. Daardoor heeft ze een heel apart leven gehad, zoals dat ook wel door haar moeder werd opgemerkt. Het was door die situatie dan ook vanzelfsprekend dat zij alleen voor de opvoeding van hun kinderen zou zorgen. Dat heeft ze nooit als zwaar of als een probleem ervaren. Ze was blij dit te kunnen doen en heeft zich daar met alle liefde aan gewijd.

Tot haar grote verdriet is Dik in 1988 aan een hersenbloeding overleden. Zij geeft de indruk dat het verdriet enigszins wordt verzacht door het prachtige leven wat zij samen hebben gehad.

Zij hebben samen twee kinderen gekregen, Kees en Chris. Ze is heel blij dat ze toch nog een aantal foto's heeft kunnen behouden. Met trots wijst ze daarvoor naar een paar prachtige foto's die haar kamer versieren. Recht voor haar hangt de foto van haar oudste zoon Kees en zijn vrouw Peggy. Met hen heeft ze gelukkig nog regelmatig contact, daar is ze heel blij mee. Verder is ze blij dat de verhoudingen altijd goed zijn geweest en

dat ze eigenlijk nooit ruzie hebben gehad.

Verder zien we een paar mooie foto's van haar man en met enige trots laat ze haar schitterende trouwfoto zien. Die heeft ze dusdanig laten ophangen zodat ze die vanaf haar bed goed kan bekijken. Met ingehouden trots vertelt ze dat die foto destijds lang in de etalage van de fotograaf heeft gestaan. 'Hij is toch ook heel mooi'?

Verder laat Mw. weten dat ze twee kleinkinderen heeft. Dat zijn Dirk-Jani en Martine. Ze weet niet meer precies of ze die nog regelmatig ziet. Met een zekere weemoed vertelde ze dat die kinderen, toen ze nog klein waren, weinig bij haar op bezoek mochten komen. Ze heeft nooit begrepen waarom dat zo was en waarom ze de kinderen niet op schoot mochten zitten. Haar teleurstelling werd versterkt, zoals ze laat weten, doordat ze wist dat de kinderen dat wel mochten als ze bij de ouders van Peggy waren. Daar mochten ze bij hun bezoek wel samen spelen en uitgebreid bij hen op schoot zitten. Dat vindt ze nog steeds jammer, 'maar ja, het is niet anders'.

Verder komt naar voren dat haar zoon Chris, die 6 jaar jonger was, vorig jaar juni is overleden aan bloedvergiftiging. Het verdriet toont zich in haar ogen als zij aan die lieve jongen denkt. Hij is overleden nadat hij gedurende een aantal jaren regelmatig infecties had opgelopen, die hingen meestal samen met het feit dat Chris verschillende heupbreuken heeft opgelopen. Aanvankelijk gaf ze de indruk dat dit al jaren geleden is gebeurd maar later bleek dat hij in juni vorig jaar is overleden.

Kees, kort na zijn diplomering van de Zeevaartschool

Haar lieve man

XII

Levensredding

Recht tegenover haar zitplaats op de bank hangt een prachtige foto van haar hond Gorka aan de wand. Mw. vertelde meerdere keren dat ze heel veel aan te danken heeft aan dat lieve en mooie dier. Dat is omdat hij hun leven heeft gered. Dat gebeurde toen zij en haar man in 1963 het huis van haar ouders moesten leeghalen. Haar moeder woonde zoals gezegd de laatste periode van haar leven bij hen in de Harmoniehof omdat zij niet meer alleen thuis kon zijn. Daardoor heeft hun huis in Dreischor een lange periode leeggestaan. Door het vele werk wat zij er moesten doen om het huis leeg op te leveren, hadden ze besloten om er een aantal dagen ook te overnachten. In de winter werd het hele huis altijd door een kolenkachel verwarmd. Maar wat zij niet wisten was dat er een groot gat in de kachelpijp zat. Hierdoor bleek later dat er ook een grote hoeveelheid kolendamp in de woon- en slaapkamer terecht was gekomen. Dit had tot gevolg dat in de eerste nacht dat Mw. en haar man Dik in het huis sliepen, zij zwaar vergiftigd werden. Op een nog steeds onverklaarbare wijze heeft de hond toen een ruit weten te breken en de aandacht van de burens te trekken. De burens en enkele van hun vrienden troffen Mw. en haar man als overleden aan in bed. Door onmiddellijk handelend op te treden en door de huisarts te hebben gealarmeerd, bleek het mogelijk om hen te redden. Op die manier hebben zij hun leven dus behouden!

Gorka, de levensredder

XIII

Tot slot

Mw. heeft meerdere keren laten weten dat ze het heerlijk vond om op deze manier nog een keer over haar leven te hebben kunnen praten. ‘Het was zo gezellig om het zo samen met jou over allerlei dingen te kunnen hebben, ik ben er heel blij mee’. Na het gesprek op haar appartement, waar we gewoonlijk ruim een uur voor uittrokken, vroeg ze zich dan met enige zorg af waar ze dan weer naartoe moest. Ze vroeg zich dan in alle ernst af of ik dat wel wist. Het stelde haar gerust dat ik dat inderdaad wist en dat ik haar liet weten dat we samen terug naar de huiskamer op de afdeling zouden gaan. Dat was immers haar vertrouwde plek vanwaar ik haar ook had opgehaald. Daar kon ze dan weer plaatsnemen op haar eigen plek en zette het leven zich voort zoals ze dat gewend was. Als teken van dankbaarheid pakte ze bij het afscheid mijn hand en gaf me een kus op mijn wang.

Het was bijzonder om zo een aantal keren met Mw. te hebben kunnen praten. Hoewel ze op tal van momenten met haar denken en beleven in een ‘andere wereld’ verbleef, waren er bijzondere momenten van contact. Het werd mij duidelijk dat wij, ‘gewone mensen’, nauwelijks of geen toegang hebben tot ‘de wereld’ waarin zij en haar kamergenoten verblijven. Ook liet het mij zien dat wij heel weinig weten wat deze mensen in hun

werkelijkheid doormaken en beleven. Dat nodigde uit tot bescheidenheid.

Ik heb het indrukwekkend gevonden dat Mw. steeds de indruk gaf blij te zijn met het leven dat ze nog kan leiden, inclusief de beperkingen die dat voor haar met zich meebrengt. De klank van haar stem vertelde vaak meer dan waar ze met woorden uiting aan kon geven. Dat gold ook voor de blik waarmee ze mij zo dikwijls aankeek. Die getuigde van een helderheid en blijdschap, wellicht een weerslag van de wereld waarin ze verkeert.

Fragmenten uit een leven

Herinneringen van Marie Jacoba Westrate

Herinneringen doen het verleden herleven, waardoor er opnieuw plezier maak ook pijn aan de oppervlakte komt. Dat gebeurde regelmatig tijdens de gesprekken die ik had met Mw. Weststrate. Ondanks de beperking van haar geheugen geeft zij een schets van belangrijke gebeurtenissen uit haar leven en van de vrouw die zij was. Altijd is zij actief en positief gebleven, belangrijke factoren waardoor zij haar vitaliteit heeft kunnen behouden.

Nico Sjerps, loopbaancoach, was actief in de wereld van personal coaching, trainen en leiding-geven. Nog steeds is hij geïnteresseerd in de mens met zijn historie en (ontwikkelings-)mogelijkheden. In vaktijdschriften publiceerde hij: *Intervisie, leren van elkaars deskundig-heid; *Intervisie praktisch toegepast; *Confrontatie met je eigen gedrag; * Het denken voorbij, leren door reflectie: vernieuwend en inspirerend; * Supervisie ter stimulering van deskundigheidsbevordering.

www.mijnlevenalsverhaal.nl